

Thans evenwel, na Augustus van dezen jaarkring, is geen verder bewijs meer noodig. Bij het eerste blazen van de krijgsbazuin stortten de wanden van het internationaal getimmerte ineen.

Van de kracht der internationale gemeenschap der arbeidersklasse, van het socialisme, bleek niets.

Zonder eenig voorbehoud verdedigen vooraanstaande Duitsche sociaal-democraten den krijg, aan Duitschland door afgunstige benijders opgedrongen. Welhaast schijnt het of de „furor teutonicus” hen nog forscher heeft aangepakt dan de burgerlijke kapitalisten.

Het Frankforter sociaal-democratische Rijksdaglid Dr. Max Quarek leverde dit pan-germanistisch betoog om de Hollanders te winnen:

„Nu hebben wij, Duitsche socialisten, ons natuurlijk niet voor kapitalistische belangen in 't geweer te stellen, als zij tegenover het arbeidersbelang staan. Dat is hier echter niet het geval. Duitschland moet zich ook in kapitalistisch of, zoo gij wilt, koloniaal-politiek opzicht vrij kunnen ontwikkelen in den wedstrijd van het internationaal wereld-verkeer, indien voor de internationale arbeidsverdeeling onder de industrie- en handelsvolken der wereld het grootste technische en sociale werkvermogen beslissend zal blijven. Ik zou niet weten, hoe anders het werkkrachtigste land zich zou kunnen doen gelden en anderen tot navolging van zijn economische, technische en sociale verrichtingen zou kunnen aansporen. Als thans het wereldverkeer tengevolge van den oorlog nieuw verdeeld wordt, kan dan een verstandig mensch Duitschland daarbij willen uitschakelen of naar de tweede of derde plaats willen dringen? En zal hij het de Duitsche arbeidersklasse kwalijk nemen, dat zij zich tot het bereiken van de grootst denkbare successen voor hare kultuur-politiek mede tegenover de vijanden van Duitschland gesteld heeft, welke die economisch hoogste ver-